

Cum este modelat, ce sistem de valori capata și cum gândește un tânăr școlit într-un mediu internațional. Povestea fabuloasa a lui Tudor Enea, avocatul cu doua facultăți facute ‘afara’, care s-a întors acasa pentru a da o mâna de ajutor în repornirea Romaniei. “Ne-am confruntat cu așa numitul ‘sistem’ ce învinge toți expații care se întorc. Fara perseverența, sacrificii și dorința de schimbare, nu putem face țara, piața muncii și mediul academic primitoare pentru diaspora”

Tudor Enea crede cu tarie ca cea mai scumpa resursa a României este poporul sau, iar generațiilor de acum le revine sarcina de a se implica activ în redresarea țării, în dezvoltarea ei. Argumentul economic, invocat de toți cei care prefera sa lucreze peste hotare, nu ar mai avea nicio valoare daca specialiștii români ar alege ca ei sa ofere mai întâi, pentru ca apoi sa primeasca tot ceea ce au nevoie de la țara în care s-au nascut. Tudor a conștientizat acest lucru, așa ca, dupa finalizarea studiilor în strainatate, a revenit acasa pentru a-și pune profesia de avocat în slujba oamenilor. Pregatirea academica de care a beneficiat îi permitea sa-și dezvolte o cariera în orice colț din aceasta lume, dar pentru el a fost mai important sa se întoarca în locul natal și sa puna umarul la progresul României.

Face asta zi de zi, ca avocat în cadrul [Baiculescu & Asociații](#), o firma înființata de [Vasile Baiculescu, un alt profesionist pe care generațiile de astazi ar trebui sa-l aiba ca model](#).

Întâlnirea dintre Tudor și fondatorul casei de avocatura în care profeseaza nu a fost întâmplatoare, poveștile celor doi reliefând un adevar pe care mulți îl ignora și anume ca atunci când faci ceea ce îți place, nimic nu este greu, iar munca devine parte din tine.

Tokyo a deschis pofta academica. Studii în mai multe instituții internaționale

Dorința lui **Tudor Enea** de a cunoaște și alte sisteme de învățământ a încolțit în mintea sa înca din copilărie. De altfel, participa constant, de la vârsta de 12 ani, la diferite tabere școlare internaționale, în Marea Britanie, Ungaria și Germania.

[**Descopera oportunitățile de recrutare de pe LegiTeam! GRATUIT.**](#)

Studiile liceale le-a început la Colegiul Național din Iași, cel mai vechi liceu din zona Moldovei. Imediat după finalizarea clasei a IX-a a avut șansa de a participa la o școală de vară pentru limba japoneză în Tokyo, acolo unde a stat o luna. A fost scânteia care a aprins focul dorinței de a încerca o altă formă de dezvoltare academică, personală și culturală, o dezvoltare care să implice lumea din afara granițelor României.

„Această experiență mi-a creat o poftă academică de a descoperi și alte sisteme de învățământ, nu numai pe cel românesc. Astfel, după ce m-am întors în România, am început să fac research pentru a vedea ce opțiuni sunt pentru a studia în străinătate. Am optat pentru un semestru în Germania. Acolo am fost la două licee diferite, primul a fost în *Bunde - Gymnasium am Markt*, iar al doilea a fost în *Aachen- Maria Montessori Gesamtschule*. În perioada pe care am petrecut-o în Bunde, am aflat despre un program de Bacalaureat Internațional în Marea Britanie, bacalaureat recunoscut la nivel mondial. În acest context am decis ca, în loc să mă întorc la Colegiul Național, să mă înscriu în acest program. Așa am ajuns la *Impington Village College (I.V.C.) 6th form*, un liceu internațional din Cambridgeshire. Acolo am avut parte de o experiență internațională, înconjurat de elevi din diferite părți ale lumii și de diferite oportunități pentru dezvoltare profesională, culturală și personală. La Impington am făcut parte din „*Student Council*”, am ajutat la organizarea unor evenimente ale liceului și am fost și ambasador al I.V.C. la târguri școlare. La unul dintre evenimente a participat și Prințul moștenitor Charles. Este vorba despre o conferință Holocaust Educational Trust. De asemenea, m-am implicat în diferite schimburi culturale cu licee din Germania, Spania și Franța”, povestește tânărul.

Anii petrecuți la studii în Germania și Marea Britanie i-au dat șansa de a interacționa cu sisteme noi de învățământ, sisteme care i-au oferit oportunitatea să-și aleagă curricula. Astfel ca, de la profilul Matematica Informatică spre care se îndreptase la începutul liceului, s-a mutat la un profil Uman, care se potrivea mult mai bine cu dorințele sale.

Opiniile unor profesioniști care ocupă poziții de top în departamentele juridice ale unor companii importante, pe platforma www.in-houselegal.ro. Urmărește temele dezvoltate de avocați sau membri ai comunității *In-houseLegal* și propune subiecte.

Drumul către Drept

S-a focusat pe istorie și psihologie, acestea fiind și cursurile intensive de la Bacalaureatul Internațional. „Atunci când m-am înscris la *Impington Village College*, am avut oportunitatea de a studia Drepturile Omului, acesta fiind un curs dedicat la care se susține examenul de Bacalaureat. Totuși, nu pot spune că am avut o conexiune cu domeniul Dreptului din liceu. Am terminat liceul cu gândul că voi absolvi o licență cu specializare dublă – psihologie și business, acestea fiind ariile care mă interesau atunci. Dacă nu aș fi ales domeniul juridic după ce am terminat prima facultate, probabil, că aș fi ales o carieră în business sau psihologie”, completează Tudor.

În timpul liceului marea sa dorință era să treacă examenul de Bacalaureat cu o notă cât mai mare.

Dupa absolvire, a aplicat pentru un program de licența dubla pe business și psihologie la *University of St. Andrew's* și la *University of Glasgow*, dar, pe ultima sută de metri, a descoperit un program nou din Regatul Țărilor de Jos. Este vorba despre „*Liberal Arts and Sciences*”, dezvoltat de *Erasmus University Rotterdam*.

„Am studiat atent ce înseamna o licența de „*Liberal Arts and Sciences*” și am vazut oportunitatea de a face parte din istoria academica a *Universității Erasmus Rotterdam*, fiind parte din prima generație de studenți a Facultății *Erasmus University College*. În continuare îmi doream sa fac o specializare dubla pentru licența, psihologie și business, însă, la sfârșitul primului an de facultate, mi-am descoperit pasiunea pentru Drept”, menționeaza tânărul.

Daca își continua planurile inițiale și nu descoperea Dreptul, probabil ca, în acest moment, era implicat fie în zona de business, fie lucra ca psiholog. Cele doua specializari pe care le dorea la licența erau recunoscute de catre *The British Psychological Society* și îi ofereau o paleta larga de alegeri.

„În timpul așa numitei vacanțe de iarna a trebuit cu toții sa alegem doua module opționale la care sa participam. Astfel, eu am ales modulul de „Thinking like a lawyer”, iar faptul ca am avut ca profesor un avocat extraordinar la modulul de introducere m-a ajutat sa dezvolt o pasiune pentru Drept. Discuțiile cu *dr. Harm Kloosterhuis* și cu *dr. Virginie Servant - Miklos* m-au ajutat în a lua decizia de a opta pentru o cariera în Drept”, argumenteaza tânărul.

Cea care l-a convins sa termine licența de „*Liberal Arts and Sciences*” cu o specializare în Dreptul Internațional mai întâi, iar apoi sa opteze pentru înca o licența în Drept la *Kent Law School* a fost *dr. Virginie Servant- Miklos*.

„Decizia de a urma a doua facultate în Drept și de a nu lasa prima facultate a venit dupa discuțiile cu *dr. Servant-Miklos*. Ea m-a convins sa continui prima licența și sa îmi aleg module cât mai variate din diferite domenii (psihologie, sociologie, filozofie, economie, medicina, teologie etc) pentru a avea aptitudinile și cunoștințele de a explora problemele legale din mai multe perspective și de a gasi soluții sau argumente inovative ce nu țin neaparat de domeniul juridic, dar care pot complementa argumentele juridice”, susține Tudor.

Dr. Servant-Miklos a fost și cea care i-a îndreptat pașii catre o instituție de învățământ din U.K., datorita faptului ca ea era alumn al *Kent Law School*. În acest context, i-a sugerat o licența aici deoarece pentru o mare parte din module se aplica metoda „*Problem Based Learning*” (P.B.L.).

Un al doilea motiv pentru care tânărul român a ales sa studieze la *Kent Law School* l-a constituit renumele facultății, aceasta fiind constant în clasamentele de top 20 la nivelul U.K. și top 100 la nivel mondial. Desigur ca și alumnii notorii ai instituției de învățământ, precum *Edmund Boyo* (Managing Partner al *Clifford Chance*), l-au facut pe Tudor sa se îndrepte catre *Kent Law School*.

Intra pe platforma [Dispute.Resolution.Center](#)

[Cât costa un arbitraj comercial. Taxe, cheltuieli administrative, volum de munca și onorarii platite avocați](#)
[INTERVIU | Media tarifelor orare pentru firmele românești se situeaza între 100 și 250 de euro/ora. Avocați renumiți în domeniu pot ajunge sa perceapa și o rata de 1.000 euro/ora](#)

Un sistem de învățământ flexibil, bazat pe corectitudine

Programul de licența de la *Erasmus University College* a durat trei ani, iar Tudor puncteaza ca a optat pentru aceasta instituție de învățământ datorita faptului ca i s-a dat libertatea de a-și alege singur materiile și specializarea pe care și-a dorit sa o urmeze.

În primul an, toți studenții au avut de urmat o curricula strictă, dar în vacanțele de iarnă și de vară li s-a oferit posibilitatea de a alege module opționale dintr-o listă mare și variată.

„Am colegi care și-au ales finanțe, colegi care au ales cursuri de medicină, cursuri de IT, limbi sau filozofie. Din anul II ni s-a dat oportunitatea să ne alegem noi câteva module, iar din anul III ne-am ales noi toate modulele pe care ni le doream pentru a ne specializa pe ce doream. Astfel, am urmat cursuri de Drepturile Omului, Drept Internațional, Drept Financiar și Drept European, pentru a da câteva exemple de module”, detaliaza Tudor.

Nu doar flexibilitatea sistemului de învățământ l-a determinat pe tânărul român să aleaga să studieze la *Erasmus University College*. Un alt factor important în decizia sa a fost faptul că facultatea era nouă și astfel a avut oportunitatea de a face parte din istoria fondatoare a unei facultăți ce s-a ridicat rapid în rating-uri. „Universitatea din care face parte facultatea a fost listată în top 100 de către *Times Higher Education*, *Quacquarelli Symonds* și *Financial Times*. Eu și colegii mei suntem primii alumni, am fost în total 85 de studenți, iar în momentul de față, facultatea are aproximativ 650 de studenți. Deși la început fusese metaforic faptul că îmi doream să fac parte din istoria facultății, acest lucru a devenit literalmente prin faptul că toți 85 de studenți avem semnaturile noastre pe o placă comemorativă în facultate”, argumentează avocatul.

Înainte de a se muta la Rotterdam nu știa prea multe despre oraș și despre Regatul Țărilor de Jos, iar toate cunoștințele sale au fost dobândite la fața locului.

O mare parte din informațiile legate de Regatul Țărilor de Jos și Olanda au fost asimilate în anul I de facultate, deoarece tânărul a aplicat pentru a face parte din echipa de marketing a instituției de învățământ și a fost ambasador la diferite târguri naționale și internaționale.

În ceea ce privește sistemul educațional de la *Erasmus University College*, Tudor indică faptul că este unul bazat pe metoda „*Problem Based Learning*” (P.B.L.), astfel că studenții participă atât la seminare, cât și la clase „practice” în cadrul cărora li se dau o situație/problema/challenge pe care ei au misiunea de a o discuta.

„Modul în care funcționează această metodă este următorul: unul dintre studenți este numit *chair* – acesta/aceasta este persoana care trebuie să mențină discuția dintre studenți și să o dirijeze; unul dintre studenți este numit *scribe* – acesta trebuie să ia notițe detaliate despre ceea ce se discută și restul studenților analizează și argumentează problemele care le sunt date. Desigur că aveam și un coordonator/profesor cu noi, însă rolul acestuia nu era unul de a preda, ci doar de a corecta direcția discuției sau de a pune întrebări critice care să creeze un dialog între studenți. Uneori erau discuții aprinse între noi, deoarece fiecare student din grupă avea alta părere, uneori eram mai toți de acord (iar în aceste momente coordonatorul/profesorul ne pune întrebări sau ne explică anumite situații unde nu mai exista consens). La sfârșitul seminarelor, noi, studenții, formulăm anumite întrebări pe care să le pregătim pentru următorul seminar, iar dacă unele întrebări nu erau bune/clare sau erau pe lângă subiect, ne sugera coordonatorul/profesorul o întrebare. Problemele ce ne erau prezentate nu erau doar teoretice, ci erau probleme reale și complexe pentru care nu exista un răspuns alb-negru. Țin minte cum la un modul despre Media și Știri am ajuns să discutăm despre definiția terorismului și conceptul de terorist în modern-media și cum ar fi incorectă aplicarea conceptelor moderne/curente la alta perioadă, deoarece se ignoră esența și zeitgeist-ul vremurilor și poate duce la o interpretare sau prezentare greșită a unor evenimente sau persoane. Deși aveam o curricula, nu aveam o listă cu ce materiale specifice ar trebui să studiem pentru fiecare modul. Unul dintre primele module la facultate a fost un modul de research în care am fost învățați cum să căutam surse academice, cum să folosim portalurile academice, cum să citim diferitele articole, să facem peer-review și să scriem academic. După ce am făcut acest curs, nu am mai primit nicio îndrumare legată de cum să căutam materialele de pe care să învățăm. Uneori aveam de citit o carte ca și „core reading” pentru unele module, dar acestea nu erau îndestulatoare pentru discuțiile și problemele din cadrul seminarelor, așa că trebuia să căutam din propria inițiativă mai mult și să descoperim articole ce se leagă de subiectele ce urmau a fi discutate”, explică Tudor.

Tudor Enea a finalizat *Erasmus University College* cu un GPA de 3.0 și cu o diploma de merit pentru participarea în programul de leadership al universității, un program pentru studenții de top.

„La *Kent Law School* am terminat cu 2:1, ce ar fi echivalentul unui 9 în România. Licența a fost una fast-track, în loc să studiez trei sau patru ani am studiat numai doi ani. Aveam mai multe module pe semestru decât colegii care erau pe programul de licență normală. Astfel, în primul meu an, am făcut cursuri și de anul I și cursuri de anul II, iar când am trecut în anul II am făcut cursuri de anul III și IV pentru a putea atinge numărul de credite necesare. Un lucru care m-a impresionat în anii terminali la prima licență (și pe toată perioada la a doua) este că la fiecare curs/modul se pune accentul pe faptul că sursele trebuie să fie cât mai noi sau curente. Nu se accepta ca o sursă (fie că e vorba despre o carte, un articol academic sau un documentar) să fie mai veche de cinci ani, decât dacă nu s-a mai publicat nimic în domeniu despre topicul în cauză. De asemenea, am fost uimit cât de mult accent se pune pe corectitudine. La ambele facultăți am fost învățat cum să fac referințe și să nu plagiez, deoarece fiecare eseu sau proiect era verificat de un robot care dădea un procentaj de plagiere la final. Acest procentaj era calculat pe mai mulți factori ce nu ne-au fost explicați, fix pentru a nu putea să fentăm robotul. Robotul știu că putea calcula procentajul de plagiere incluzând și referințele în calcul, astfel, pentru fiecare eseu sau proiect, procentajul de plagiere putea fi oriunde între 5% și 20%”, povestește tânărul.

Sunt importanți oamenii de care de înconjori

Perioada studiilor în străinătate l-a ajutat pe Tudor să își dezvolte mai multe abilități esențiale pentru profesie, cum ar fi managementul timpului, cercetarea și argumentarea.

De asemenea, prima facultate l-a ajutat enorm pe plan profesional deoarece a avut oportunitatea să studieze cât mai multe lucruri care îi este de folos în momentul de față pentru a înțelege mai bine unele spețe și pentru a găsi argumente complementare care să susțină argumentele sale juridice.

Ca român printre străini s-a simțit tot timpul în largul său, deoarece a făcut mereu parte dintr-un mediu internațional. „Persoana care a avut un singur moment în care am știut că sunt discriminat, însă acesta a fost înainte de studenție. Culmea este că a avut loc în Marea Britanie, doar că nu am fost discriminat de către britanici, ci de către italieni. Ca student însă, nu am avut nicio situație în care să fi fost discriminat. Acest lucru se datorează faptului că, în ambele comunități unde am fost student (Rotterdam și Canterbury) mediul academic este unul internațional. Eram 85 de studenți la Rotterdam și proveneam din 40 de țări, de pe trei continente. La Canterbury nu am să încerc să fac o estimare a câte naționalități erau, dar știu că mai toate aveau propriile lor comitete/cluburi sociale și fiecare se putea înscrie. În comisia studențească a românilor din Canterbury, de exemplu, faceam ieșiri și evenimente culturale și nu mai simțim dorul de casa. Aveam și membri internaționali care doreau să cunoască cultura noastră sau chiar să învețe limba noastră. Eram și membru al comitetului canadienilor, deși nu am tangențe cu Canada. Din experiența mea, pot spune că modul în care te simți studentul român ține foarte mult de persoanele cu care te înconjoară. Cu toții suntem expați într-un alt stat în situația în care există un fel de camaraderie în comunitatea internațională, deoarece ne ajutam unul pe altul. Asta nu înseamnă că dacă un român stă doar în comunitatea românească va fi discriminat. Este mai ușor să ceri ajutor când vorbești aceeași limbă cu persoana la care pretinzi ajutorul”, argumentează Tudor.

[Intra pe portalul de concurență pentru mai multe articole referitoare la proiectele avocaților din această arie de practică](#)

Cea mai importanta resursa a României este poporul sau

Chiar daca mediul internațional i s-a potrivit foarte bine, Tudor a decis încă din momentul în care era în anul doi de studiu la facultatea din Rotterdam ca, după finalizarea etapelor academice, se va întoarce sa muncească în România.

„Consider ca România este o țara frumoasa care are nevoie de ajutorul specialiștilor. Cred ca daca toți tinerii pleaca din cauza argumentului economic, atunci țara se va deteriora din ce în ce mai mult. România a dat lumii multe personalități de renume și multe invenții. Cea mai scumpa resursa a acestei țari este poporul. Mulți români au facut lucruri minunate afara și au ajutat diferite domenii sa avanseze. Daca ar avea oportunitatea, sunt sigur ca ei ar face aceste lucruri și în țara. Însa mulți se dau batuți după mai puțin de un an de munca în România din cauza unor factori precum: salariile, oportunitățile de dezvoltare, birocrăția etc. Acest lucru este cauzat, în opinia mea, de faptul ca mare parte dintre oameni doresc sa vada rezultate pe termen scurt. Daca nu avem aceasta satisfacție ca merge ceva din prima, nu mai încercam. Ne-am confruntat cu așa numitul „sistem” ce învinge toți expații care se întorc. Din pacate, fara perseverența, sacrificii și dorința de a face o schimbare, nu putem face țara, piața muncii și mediul academic unul primitiv pentru diaspora. Eu m-am întors în speranța ca, și cu „pușinul” pe care îl fac, poate voi convinge și pe alții sa faca la fel, și astfel, încetul cu încetul, vom face sa fie bine și în România, nu numai în strainatate”, declara **Tudor Enea**.

Tânarul avocat marturisește faptul ca viața i-a dovedit ca este foarte dinamica, iar planurile au obiceiul sa se schimbe foarte rapid. Crede însa cu tarie în zicala: „oamenii care nu au un plan de viitor, traiesc în trecut”. „Îmi doresc sa evoluez și sa ma maturizez în continuare, iar din perspectiva profesionala, îmi doresc sa susțin cauze în fața Curții Europene a Drepturilor Omului”, mai spune Tudor.

Voluntariat la un centru pentru cauze pro bono. Modelul sau - judecatorul Frank Caprio

În perioada în care a fost student la Kent Law School, tânarul a facut voluntariat la Kent Law Clinic, un centru pentru cauze pro bono unde studenții, academicienii și avocații ofera un serviciu public pentru cei care nu și-l permit.

În cadrul clinicii, a avut posibilitatea de a interacționa cu tot felul de spețe, din domenii diferite, dar preponderent din sfera Dreptului penal și din Dreptul familiei.

„Mediul în sine a fost unul profesional și uman, deoarece ni s-a spus din instructajul inițial ca trebuie sa fim oameni înainte de orice. Trebuie sa avem puterea sa îi ascultam pe cei care vin, deoarece de multe ori aceștia doresc sa fie ascultați și sa nu fie ignorați, și nu trebuie sa avem prejudecăți indiferent de situație sau persoana. Deși au existat o multitudine de momente interesante, experiența a fost per total una minutata. Am avut și momente în care am simțit o caldura sufleteasca datorita persoanelor care veneau la clinica și plecau cu speranța ca vor reuși sa își rezolve problemele cu bine sau cu mulțumirea ca au fost ascultați”, subliniaza avocatul.

Tudor îl considera pe judecatorul Frank Caprio un model, deoarece acesta judeca atât cu legea, cât și cu inima. „În profesiile juridice și mai ales în cea de avocat mi se pare important faptul ca trebuie sa avem rabdare, energie și sa ne ascultam clienții. Cu toții știm carte în acest domeniu, deoarece cu toții avem o licența în drept și suntem membri ai unui barou, dar mi se pare ca de multe ori uitam sa fim oameni și uitam faptul ca noi lucram cu oameni. Statutul de suspect, inculpat, reclamant, pârât nu ne face mai puțin oameni, iar unul dintre lucrurile care ne definește ca oameni este faptul ca greșim. Pentru mulți clienți este primul contact cu legea, fie pe zona de civil, fie pe zona de penal, iar daca noi avem o atitudine rece și nepasatoare, aceștia vor avea impresia ca suntem niște rechini care vor sa faca doar bani”, susține tânarul profesionist.

Avocatul firmei **Baiculescu & Asociații** se declara fericit de fiecare data când clientul iese cu un zâmbet din instanța sau de la Parchet/Politie. „Au existat numeroase situații în care, deși aveam indicii ca urmeaza sa ne fie reținut și/sau propus la arestare preventiva clientul, am reușit sa convingem organele de urmarire penala ca nu se impune o reținere sau o propunere de arestare preventiva. Momentul în care ieși pe aceeași ușa cu clientul ofera cel mai mare grad de satisfacție profesionala și reprezinta o încununare a efortului profesional depus pâna atunci”, este de parere tânarul.

Nu banii trebuie sa ghideze pașii spre profesie

Mulți dintre cei care se îndreapta catre o instituție de învățământ din domeniul Dreptului o fac pentru ca au impresia ca o profesie juridica le va asigura un anumit standard financiar. Tudor este de parere ca o astfel de preconcepție este una toxica.

„Cunosc avocați care fac minimul și cunosc avocați care sunt foarte înstariți, dar imaginea care ne-a fost creata de catre seriale, filme și presa este una falsa pe care tinerii nu trebuie sa o accepte așa cum le este prezentata. Banii nu au fost un catalizator pentru mine în alegerea pe care am facut-o. Cred ca tinerii care își doresc sa profeseze domeniul juridic ar trebui sa aiba multa rabdare inclusiv atunci când vine vorba de partea financiara, întrucât odata cu evoluția și maturizarea profesionala va veni și bunastarea”, apreciaza avocatul.

El are și un sfat pentru generațiile mai tinere, subliniind ca este important în viața sa faci ceea ce îți place.

„Liceenilor din anul terminal le recomand sa urmareasca interviuri sau Q&A-uri cu persoanele din domeniile care le plac. Sa adreseze întrebări persoanelor din domeniul juridic, daca au o astfel de oportunitate, fiindca nu exista o întrebare greșita. Întrebați ce le place la profesia lor, ce nu le place, care au fost momentele preferate, care au fost momentele pe care le-au regretat, momentele în care s-au simțit invincibili și momentele în care s-au simțit neputincioși. Consider ca orice tânar de liceu ar trebui sa știe aceste lucruri pentru a-și forma o parere corecta despre profesia în care și-ar dori sa acceada. Timpul este cea mai prețioasa resursa a voastra și trebuie sa îl valorificați în așa fel încât sa fiți voi mulțumiți/fericiți. Daca sunteți studenți, va sugerez sa faceți module în domenii cât mai vaste pentru a descoperi ce va place și la ce sunteți talentați. Odata ce ați descoperit acest lucru, specializați va pe aceasta nișa. O cariera frumoasa și-o faci când simți tu ca ești fericit. Daca îți place domeniul în care lucrezi, nu ai sa simți ca lucrezi. Când te specializezi în ceea ce îți place, nu simți neaparat ca lucrezi, ci ca te dezvolti în continuare și afli lucruri noi”, puncteaza Tudor.

Din experiența proprie, dezvaluie ca atunci când suntem la început de drum, unii se pot simți „impostori”. Se vor gândi „cum am reușit sa ajung eu aici, printe acești oameni care știu ceea ce fac, când eu nu știu nimic”. Pentru cei aflați într-o astfel de situație, avocatul are urmatorul mesaj: sunteți unde trebuie!

Recunoște ca atunci când a început sa lucreze ca avocat s-a simțit „impostor”, deoarece a fost de parere ca tot ceea ce știa el cu o diploma în drept englezesc și cu șase luni de învățat Drept românesc pentru a se pregati pentru admiterea în Barou nu era suficient. „La început este normal sa ne fie frica și sa ne para ca ai noștri colegi sunt deja experți în ceea ce fac, iar noi suntem o problema fiindca nu știm nimic. Dar sa nu va lasați acaparați de acest sentiment! Sunteți exact unde trebuie și meritați sa fiți acolo! Este o diferența de la cer la pamânt între teoria din facultate și practica reala de la serviciu. Primul an va fi un an în care veți uita tot ceea ce ați învățat teoretic pentru a învăța ce înseamna practic. Singurul sfat pe care îl pot da pentru o cariera frumoasa este sa va placa ceea ce faceți. Daca plecați din acest punct, o sa descoperiți tot felul de oportunitați și veți fi memorabili”, mai spune **Tudor Enea**.

Citește și

[EXCLUSIV BizLawyer | Ce firme de avocați stau alături de Romgaz și Exxon în cea mai mare tranzacție din energie, aflata în desfășurare. Cine sunt consultanții din cele mai valoroase deal-uri ale anului trecut și ce avocați au coordonat echipele](#)

Oportunități de dezvoltare în cadrul firmei Baiculescu & Asociații

Tânărul avocat activează astăzi în cadrul firmei **Baiculescu & Asociații**, unde a ajuns dintr-o întâmplare fericită, care l-a ajutat să-l cunoască pe fondatorul acestei case de avocatură. „Ne-am intersectat, la un eveniment dedicat dreptului penal. Domnul Baiculescu era unul dintre speakeri pe tema corupției și i-am adresat câteva întrebări, ca de la un student pasionat de drept la un practician în domeniu. Am mai ținut legătura după, iar în momentul în care am trecut admiterea în Barou, l-am contactat pentru a vedea dacă ar putea dumnealui să îmi fie avocat îndrumător pe perioada stagiaturii. În cadrul **SCA Baiculescu și Asociații** am avut și am în continuare diferite oportunități pentru dezvoltare pe plan personal, dar mai ales profesional în sensul aprofundării cunoștințelor juridice și de specializare pe diferite domenii. Acestea fiind cele mai importante aspecte pentru mine”, subliniază Tudor.

Principalele avantaje ale apartenenței la firma cu care colaborează acum sunt încrederea, deoarece are încredere în colegi și ei au încredere în el, flexibilitatea, înțelegerea și oportunitatea de a crește atât profesional, cât și personal.

SCA Baiculescu și Asociații este o firmă dinamică, în care activează șase avocați care abordează proiecte din diferite domenii, în special în zona Dreptului penal – „white collar crimes”. „Întrucât ne dorim ca, în timp, să furnizăm servicii cât mai complete clienților noștri, în prezent lucrăm la dezvoltarea unui departament de Drept civil – litigii și arbitraje. Ceea ce ne definește pe noi este faptul că suntem 100% dedicați proiectelor și clienților noștri. Noi oferim un *on-hands approach* cu toată echipa noastră, iar fiecare dintre noi are un background diferit ce ne ajută să vedem problemele legale din mai multe perspective pentru a găsi soluții elegante”, explică avocatul.

El mai spune că zilele sale de lucru nu seamănă unele cu altele, fiind extrem de dinamice și de interesante în același timp. „În funcție de proiectele în care sunt implicat, programul poate să se schimbe de la o zi la alta. Există situații când clienții noștri au percheziții domiciliare, iar atunci trezirea la 6 dimineața face parte din programul nostru obișnuit. De altfel, în zona de practică a Dreptului penal, nu există siguranța unui program stabil. De multe ori nu știm când se va termina ziua de lucru, însă cât sunt în teren sunt 100% dedicați muncii. Pot să am în calendar o perioadă care să pară calmă și să fi în principal la birou, numai că în seara de dinainte sau în dimineața următoare să descopăr că trebuie să fiu în teren pentru a-i apăra drepturile unui client, pentru a asista la o percheziție sau pentru a lua parte la o audiere. Tocmai de aceea munca în zona Dreptului penal este una dinamică și, zic eu, extrem de interesantă. În cadrul **Baiculescu și Asociații** suntem antrenați să tratăm fiecare caz în parte ca fiind unul special. Cred că acesta reprezintă unul din atuurile noastre. Astfel, fiecare proiect în parte este tratat cu maximă importanță și celeritate. Pe parcursul carierei am constatat faptul că sunt atras de dosarele care implică fapte de corupție, datorită complexității acestora și totodată de dosarele privind protecția dreptului de proprietate prin prisma Dreptului penal”, precizează profesionistul.

În cazul lui Tudor, importanța este și munca, dar importanți sunt și oamenii cu care lucrezi. „Trebuie să fim

eficienți în ceea ce facem, degeaba muncim 16 ore pe zi, dacă muncim mult și fără rezultat. Dacă ești eficient, nu contează cât stai și cât muncești, atâta timp cât serviciul pe care îl oferi este calitativ. Desigur că aici contează și cu cine lucrezi. Pentru a fi eficient trebuie să ai și colegi care să îți ofere suportul. Trebuie să vă ajutați, să fiți înțelecători, deoarece suntem oameni și nu roboți. Fiecare are problemele sale personale, pe care în mod normal nu le aduce la muncă, doar că uneori se poate ca o problemă personală să interfereze cu capacitatea de muncă, iar atunci ai nevoie de ajutorul colegilor. Este normal ca o parte din meserie să se fure, pentru că nu se poate ca să ai tot timpul îndrumătorul sau colegii lângă tine. Trebuie să iei decizii pe moment atunci când ești în teren, la o audiere sau în instanță. Astfel înveți din deciziile pe care le iei, mai vezi ce fac colegii în instanțe, mai discuți cu alții despre ce au făcut ei. În orice meserie „furi” de la cei care au mai multă experiență. Și nu trebuie să ne temem de greșeli, fiindcă numai cine nu muncește nu greșește. Și greșeala este o experiență, dar este important să învățăm din ea ca să nu o mai repetăm. Iar pentru a putea ajunge cu bine în punctul de mai sus (adică să iei decizii singur) trebuie să ai parte de o colaborare bună cu superiorii și colegii. Trebuie să aveți încredere unii în alții, deoarece dacă aceasta nu există, nu există nici team-work, iar suportul va dispărea ușor-ușor. Valorile firmei sunt importante. Dacă nu te regăsești în firma la care lucrezi s-ar putea să ajungi la unul din două scenarii: ai să ajungi să îți urăști munca și avocatura în general sau ai să acumulezi stres și dezamăgiri care îți vor afecta calitatea muncii. Din păcate sunt multe persoane care nu lucrează în firma pentru care și-ar dori. Dar uneori poți descoperi că firma la care ți-ai dori să lucrezi nu împărtășește același valori ca și tine. Astfel cred că ar trebui să ne ghidăm profesional după valorile noastre și să găsim locuri care ni le împărtășesc. Dacă nu, revin la ceea ce am spus la întrebarea „de ce m-am întors”, trebuie să facem noi schimbarea”, detaliaza avocatul intervievat de **BizLawyer**.

[→ Studiu Refinitiv | La nivel global, 2021 a fost cel mai bun an pentru piața fuziunilor și achizițiilor înregistrat vreodată. Europa Estică recuperează mai greu, dar firmele internaționale de avocați cu prezența locală au reușit să se mențină în top](#)

Piața avocaturii, văzută de un tânăr avocat la început de drum

Tudor este de părere că munca, dedicarea și calitatea serviciului oferit sunt factorii care definesc piața avocaturii din România și avocatura în general. Astfel, în funcție de acești trei factori crede că se poate spune dacă unui avocat îi este ușor sau greu să reziste în vârf într-o astfel de piață. „Unii poate că vor spune că este greu, fiindcă le ia multe ore de muncă să asigure calitatea serviciului lor. Alții poate vor spune că este ușor fiindcă iubesc ceea ce fac, chiar dacă este o muncă continuă și oboseitoare. Desigur că există factori obiectivi pentru a putea judeca cine este în vârf și cine nu, însă referitor la cât de ușor sau greu este, acest lucru ține de fiecare și cum își vede fiecare avocat munca. Din experiența mea, suntem până la urmă, o profesie liberală unde fiecare trebuie să își găsească clienți și să își ofere cele mai bune servicii disponibile. Într-o astfel de piață, extrem de dinamică, cred că este greu să rezisti în vârf. Pe piața avocaturii din România au început să apară tot mai multe societăți de avocați care furnizează servicii excelente și cred că este dificil să ajungă în vârf, dar cred că este mult mai greu să reziste la acest nivel. Am observat în ultima perioadă că există o tendință a societăților de avocați din România de a se extinde și în alte state, membre sau nu ale UE, ceea ce arată o maturizare a acestei piețe și a societăților din România”, precizează tânărul.

Din punctul său de vedere, talentul poate fi învățat, iar prin exercițiu poate fi dus la nivel de artă. „Modul în care

„vad eu talentul este precum un pas în fața celorlalți într-un anumit domeniu, fie ca este în penal, fie ca este în proprietate intelectuală, ca să dau exemple pe drept. Dacă persoana talentată nu continuă să se dezvolte pe sine și să își aprofundeze cunoștințele, atunci acel talent nu va conta la nimic până la urmă, deoarece cei care nu erau talentați vor persevera prin muncă și aprofundare”, argumentează Tudor.

De asemenea, subliniază că inovația este un subiect delicat în lumea avocaturii. Prin noile tehnologii ale informațiilor, avocatura se mută din ce în ce mai mult în mediul online, iar unii își fac griji că pe viitor domeniul va dispărea, deoarece vor exista roboții care vor scrie plângeri, memorii, adrese care au o rată de succes mare și clienții nu vor mai avea nevoie de avocați.

„Eu nu cred că este cazul, nu cred că asta este inovația în avocatură. Ca să termin cu această frică de viitor pentru profesie pe care o au unii, menționez că tuturor acestor „roboți” le lipsește factorul uman, ei nu pot să distingă faptul că anumite detalii mici pot fi baza argumentului câștigător. Parerea mea este că inovația în avocatură este eficiența și eleganța. Într-o speță recentă (*Taylor Swift v Big Machine Records and Scooter Braun*), inovația reiese din soluția simplă pentru recapatarea drepturilor asupra propriilor creații intelectuale. Ca să elaborez, o melodie are mai multe tipuri de drepturi de proprietate intelectuală, nu numai unul. Cel care a scris versurile are dreptul la creația sa, compozitorul are asupra compoziției muzicale, iar producătorul are drepturi asupra înregistrării cântecului. În cazul de față, inovația a venit dintr-o soluție cunoscută de către avocații specializați în I.P., dar care era greu de pus în practică - reinterpretarea. Domnișoara Swift a reînregistrat și reinterpretat cântecele. Nu trebuie să fie o copie carbon, deoarece ar fi probleme de copyright infringement în cazul acesta. Așa că soluția a fost o reinterpretare modernă a tuturor cântecelor de pe cele șase albume pe care dânsa le-a produs cu Big Machine Records. Astfel, prin modificări minore dar importante, domnișoara Swift a putut să recapete drepturile depline asupra creațiilor sale. Toată explicația de mai sus este una simplistă, după cum ar recunoaște și colegii ce sunt experți în I.P., dar ideea de bază este aceeași. Inovația în speța de față vine din faptul că s-a optat pentru o soluție simplă și elegantă, eficientă din toate punctele de vedere. Marea problemă până la momentul reînregistrării fusese faptul că mulți artiști nu doreau să facă acest lucru, deoarece cântecele lor au deja un renume și sunt recunoscute. Dar, din câte se poate vedea, aceste soluții pot fi foarte lucrative când funcționează, având în vedere că cele șase albume reînregistrate și reinterpretate s-au vândut foarte bine și sunt în Charts. Așa cum am și exemplificat, talentul în evoluția unui avocat reprezintă un mic procent. Însă talentul nu ține numai de latura juridică. Munca noastră este mai mult decât o simplă consultanță. De multe ori noi trebuie să ne sfătuim clienții, să fim un confident și să avem spirit de observație și analiză, și să avem și simț de business, fiindcă până la urmă avocatură este o afacere. Astfel, poți să te bazezi pe talent în folosirea unor skill-uri (de exemplu oratorice), dar să fie necesar să muncești pe brânci pentru a putea scrie un apel bun. Dacă ar fi să ne raportăm la realitate, putem vedea că nu se poate să fii talentat doar în „avocatură”. Trebuie să te descurci și să muncești cu mai multe abilități, multe care nici nu țin de domeniul juridic per se, pentru a evolua ca avocat”, detaliază profesionistul.

Tudor nu crede că există cicluri de vârstă corespunzătoare etapelor carierei. El a observat în instanța și pe teren că există stagii de toate vârstele, nu numai tineri absolvenți de 24 ani.

În **S.C.A. Baiculescu & Asociații** nu este o ierarhie per se ce trebuie respectată, deoarece se pornește de la ideea că sunt cu toții colegi. Sunt colegi la birou și sunt și colegi ai Baroului, deoarece sunt cu toții membri aceluiași Barou.

De altfel, avocatul consideră că avansarea în carieră nu trebuie să țină de cicluri de vârstă corespunzătoare, ci de munca, abilitatea de a lua decizii, puterea de a-și asuma propriile decizii și impactul acestora.

„După cum am spus și mai devreme, nu cred că un obiectiv ar trebui să fie venitul. Sincer, nu cred nici că postul ar trebui să fie un obiectiv pentru un tânăr avocat la început de drum. Consider că pentru început ar trebui să își facă cunoștințe de bază practice (cum să formulezi o plângere, cum să te descurci la arhivă, cum să faci o pledoarie în instanța, etc.) După ce are aceste cunoștințe, ar trebui să se implice în spețe cât mai diverse, pe cât posibil, pentru a-și face o bază juridică practică (câteva spețe de drept civil, să înființeze o societate, câteva spețe de penal),

deoarece cu cea teoretica iese din facultate. Dupa ce a atins aceste doua obiective, tinarul avocat ar trebui sa decida în ce zona dorește sa se specializeze. Acest lucru poate fi facut printr-un master, o acreditare, cursuri extra etc. Postul sau funcția vin odata cu munca depusa și cred ca obiectivul major ar trebui sa fie dezvoltarea profesionala. În cazul în care avocatul se identifica cu valorile societății în cadrul careia lucreaza, evoluția este una normala și ar trebui sa vina de la sine”, a conchis avocatul intervievat de **BizLawyer**.

[Intra pe LadyLawyer.ro și afla mai multe despre activitatea, preocupările și proiectele doamnelor avocat din cele mai importante firme de pe piața locala](#)